

אמר רב שמואל בר יצחק: אברהם יצחק ויעקב כתיב שם על החושן, בנוסף לשמות השבטים, ובהם יש אות צד".

ועוד הוינן בה: והא לא כתיב טי"ת!

אמר רב אחא בר יעקב: "שבטי ישורון" כתיב שם על החושן.

מיתיבי על מה שאמרו רבי יוחנן וריש לקיש שעל פי צירוף האותיות היה הכהן קורא את התשובה, מהא דתניא:

כל כהן שאינו מדבר ברוח הקודש, ואין שכינה שורה עליו — אין שואלין בו.

והראיה: שחרי שאל צדוק הכהן באורים ותומים, ועלתה לו תשובה. ואילו אביתר הכהן שאל ולא עלתה לו תשובה.

שנאמר [שמואל ב טו] "ויעל אביתר", שהעבירו דוד מן הכהונה הגדולה משום שלא עלתה לו תשובה מהאורים ותומים, והבין מכך דוד שפסקה מאביתר רוח הקודש. והמשך הפסוק הוא "עד תם כל העם".

ואם כדברי רבי יוחנן וריש לקיש שהיו האותיות בולטות או מצטרפות, לשם מה צריך לקריאתן רוח הקודש?

ומשנינן: סויעי הוה מסייע הכהן בהדיהו של האותיות. כי אם לא היה הכהן במדריגת רוח הקודש לא היו האותיות בולטות או מצטרפות.

שנינו במשנה: ואין שואלין אלא למלך או לאב בית דין.

שאלו בני ישראל באורים ותומים אם לעלות ולהלחם בכני בנימין בעקבות מעשה פילגש בגבעה, וקיבלו תשובה לעלות ובכל זאת נכשלו בני ישראל במלחמתם בכני בנימין!?

תשובתך: הם, בני ישראל, שלא ביהנו, שלא שאלו אם מלחמתם תהיה לנצח אם להנצח אלא רק שאלו אם לעלות ולהלחם, קיבלו תשובה להלחם אך לא היה בה הבטחה לניצחון [לפי רש"י במסכת שבועות לה ב, ועייין לשון רש"י כאן].

ורק באחרונה, במלחמתם השלישית, שביחנו, ששאלו אם ינצחו — הסכימו עמם משמים, וענו להם באורים ותומים שינצחו, "כי מחר אתננו בידך".

שנאמר בפעם השלישית: [שופטים כ] "ופינחם בן אלעזר בן אהרן עמד לפניו בימים ההם לאמר, לשאול: האוסיף עוד לצאת למלחמה עם בני בנימן אחי, אם אחרל"? והשאלה "אם אחרל" משמעותה — האם אנצח?

"ויאמר ה' באורים ותומים: עלו, כי מחר אתננו בידך".

כיצד נעשית הוראת האורים ותומים?

רבי יוחנן אומר: בולטות היו האותיות של החושן שבהן היתה מתקבלת התשובה, והיה הכהן קורא את האותיות הבולטות.

ריש לקיש אומר: האותיות שבהן היתה התשובה היו נעקרות ממקומן ומצטרפות למילים, שהן המענה על השאלה.

והוינן בה: והא לא כתיב בהו אות צד"י, ואיך היתה מתקבלת תשובה אם צריך לה האות הזאת!?